

بررسی رابطه بین پارامترهای اقلیمی و وقوع ریزگردها

(مطالعه موردی: استان خوزستان)

شهباز مهرابی^{۱*}، سعید سلطانی^۲، رضا جعفری^۳

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد بیابان زدایی، دانشکده منابع طبیعی، دانشگاه صنعتی اصفهان
استان فارس- شهرستان مرودشت- شهر مرودشت- خیابان مدرس کوی شهید غلامرضا زارعی - تلفن: 09179962071

پست الکترونیکی: sh.mehrabi2011@gmail.com

۲- دانشیار گروه مرتع و آبخیزداری، دانشکده منابع طبیعی، دانشگاه صنعتی اصفهان
سعید سلطانی کوپائی، دانشیار، دانشکده منابع طبیعی، دانشگاه صنعتی اصفهان.

پست الکترونیکی: ssoltani@cc.iut.ac.ir

۳- استادیار گروه مرتع و آبخیزداری، دانشکده منابع طبیعی، دانشگاه صنعتی اصفهان
رضا جعفری، استادیار، دانشکده منابع طبیعی، دانشگاه صنعتی اصفهان.

پست الکترونیکی: reza.jafari@cc.iut.ac.ir

چکیده

از آنجا که اقلیم تاثیر بسزایی بر روی تولید گرد و غبار دارد، شناسایی پارامترهای اقلیمی موثر بر این پدیده ضروری است. در این مطالعه، پارامترهای اقلیمی درجه حرارت، رطوبت نسبی، بارندگی، سرعت و جهت حداکثر باد انتخاب و ارتباطشان با داده‌های قدرت دید و همچنین تعداد روزهای گرد و غباری ثبت شده در ایستگاه‌های هواشناسی در مقیاس ماهانه و سالانه در استان خوزستان با استفاده از رگرسیون خطی چند متغیره آنالیز شد. نتایج نشان داد که تعداد روزهای طوفانی در ۵ سال اخیر به ۳۶۶ روز رسیده است. کمترین تعداد روزهای طوفانی برای تمامی ایستگاه‌های استان خوزستان شامل: آبادان، اهواز، امیدیه، دزفول و مسجد سلیمان در پاییز و بیشترین آن برای ایستگاه آبادان و اهواز در بهار و برای سه ایستگاه دیگر در تابستان رخ داده است. نتایج همچنین نشان داد که در ایستگاه آبادان و اهواز فصل همراه با بیشترین روزهای طوفانی (بهار) با فصل دارای کمترین مقدار بارندگی (تابستان) مطابقت ندارد که به نظر می‌رسد دلیل اصلی، تفاوت ویژگی‌های اقلیمی منطقه رسوبگذاری و منطقه منشاء است. در حالیکه رخ دادن طوفان‌های گرد و غبار در تابستان در ایستگاه‌های دیگر نشان دهنده امکان محلی و درون استانی بودن منشاء طوفان‌های این منطقه می‌باشد. آنالیز رگرسیون نیز این مسئله را تایید کرد، بدین صورت که تعداد پارامترهای اقلیمی که دارای همبستگی مهم با داده‌های قدرت دید می‌باشند از غرب به شرق از ۸ به ۱۶ پارامتر افزایش یافته است. به طور کلی، نتایج نشان داد که با افزایش فاصله از کشورهای عربی از قبیل عراق و عربستان سعودی، منشاء طوفان‌ها محلی و درون استانی می‌شود.

کلمات کلیدی: طوفان گرد و غبار، پارامتر اقلیمی، قدرت دید.